

Salvador Dali

1904-1989

Španski slikar, grafik in dizajner. V mlajših letih je šel skozi obdobja kubizma, futurizma in metafizičnega slikanja, končno pa se je leta 1929 pridružil surrealistom. Bil je velik umetnik, hkrati pa tudi spreten agitator, ki si je delal samoreklamo. To je bila dobra formula za ogromen uspeh, ki ga je doživel praktično že na začetku svoje kariere.

Že desetletnemu fantiču so domači odkrili njegov talent in mu plačali lekcije iz risanja, še v najstniških letih pa je pričel študi-

rati na Kraljevski akademiji v Madridu, vendar je študij tik pred koncem opustil. Leta 1928 je odšel v Pariz, kjer se je srečal še z drugimi znanimi umetniki, kot sta bila Pablo Picasso in Joan Miró. Pridružil se je gibanju surrealistov, katerih idejni vodja je bil Andre Breton. Kasneje se je Breton z Dalijem razšel in ga obtožil sodelovanja z nacisti, bolne samopromocije in finančnega pohlepa.

Nekako z letom 1929 je Dali odkril stil, po katerem je kasneje postal tudi znan. To

Salvador Dali

je bil stil, v katerem je upodabljal nezavedno, prisotno v naših sanjah, nadnaravno, imaginarno. Na surrealizmu je namreč vplivala takrat še razmeroma nova psihoanalitična teorija Sigmunda Freuda. Podobe gorečih žiraf in polzečih, mehkih ur so postale njegov zaščitni znak. Njegovo odlično akademsko znanje mu je dovoljevalo, da je razvil svoje slike skoraj do fotorealističnega stila.

Ko govorimo o Daliju in njegovem delu, ne moremo mimo Gale, ženske, ki je nedvomno vplivala na njegovo življenje in delo. Postala je njegova ljubica, kasneje žena in muza, bila upodobljena na številnih slikah, ga spodbujala pri njegovem delu - kar je sčasoma vodilo v pohlep, in to tako zelo, da je skomercializiral in pogosto zbanaliziral svojo umetnost.

Leta 1940 se je Dali zaradi vojne napovedi preselil v Združene države Amerike, kjer je

ostal osem let. Zaradi svojega ekshibicionizma je postal superzvezda, se družil z ljudmi iz ameriške visoke družbe in nastopal celo v reklamah. Njegova umetnost je postala popularna blagovna znamka in poleg slikanja je na primer oblikoval tudi nakit in obleke za Coco Chanel in posnel film z Alfredom Hitchcockom.

Leta 1948 se je skupaj z Galo vrnil v Španijo. Preostanek življenja je preživel deloma v Španiji, deloma Parizu ter New Yorku. Zaznamovala ga je odtujitev od Gale, čeprav ga je njena smrt leta 1982 zelo prizadela. Preživotal je še zadnja leta in umrl leta 1989. Pokopan je v Dalijevem muzeju, ki ga je sam ustvaril še za časa življenja v rodnem Figuerasu.

V teh dneh (11. maja) se bomo spominjali stote obletnice njegovega rojstva, zato je pričujoča številka likovno opremljena z njegovimi deli.